

su objeto de estudio y, a la vez, indique explícitamente que cuando ha tenido noticia de algún que otro texto chino vertido a nuestras lenguas españolas regionales, lo ha hecho constar.

En cuanto a la transcripción fonética de los caracteres chinos, la autora explica en una nota al pie que se limita a reproducir literalmente la transcripción que se presenta en cada libro. Ella misma lo tilda de «anarquía reflejo de una realidad dada que es preciso asumir tal cual es» pero contribuye a ella con su falta de rigor, ya que el caos va más allá del creado por los autores u obras citados literalmente y se extiende a nombres de dinastías, provincias, separación de sílabas, combinaciones de letras inexistentes en *pinyin*, así como numerosos errores ortográficos de todo tipo. Así pues, metodológicamente sorprende el mal uso que se hace de este sistema de transcripción fonética internacionalmente estandarizado y que debería conocer a la perfección cualquier estudioso de temas chinos.

Otro aspecto metodológico a nuestro entender poco consistente es el hecho de que divida las obras en función de la lengua de partida y de llegada, es decir, entre traducciones directas e indirectas (e indeterminadas), ya que da por sentado que la información que aparece en los créditos de los libros es verdadera, cuando es de conocimiento público que muchas de las traducciones «vendidas» como directas en realidad no lo son; en este sentido, no acabamos de ver la utilidad de crear estas categorías.

BELDA MEDINA, José R.

El lenguaje de la informática e Internet y su traducción

San Vicente del Raspeig: Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2003. 328 p.

Aquesta obra analitza a fons la terminologia de la informàtica i Internet en llengua anglesa. D'una banda, presenta els recursos lexicogenèsics (la composició, l'abreviació, la derivació, etc.) que més s'utilitzen en la terminologia de la informàtica i Internet i,

En general, se intuye un desconocimiento de los sinólogos que podríamos llamar de segunda generación o cuyos trabajos son relativamente recientes. Esto, sumado al hecho de que atribuye género erróneo a algunas de las personas que cita, nos lleva a la conclusión de que Idoia Arbillaga es una estudiosa externa al mundo de la sinología y que no lo ha compensado contactando directamente con los autores que aparecen mencionados, lo cual es de lamentar, ya que le hubiera permitido estar al corriente de obras o trabajos que estaban en curso en el momento de elaborar su estudio, y así hubiese aumentado tanto la cantidad como la calidad de la información recopilada.

Tal y como la autora pone de manifiesto, España acarrea una vergonzosa carencia histórica por lo que se refiere a estudios sinológicos y traducciones realizadas directamente del chino. Es precisamente por este motivo por lo que hay que celebrar la publicación de este libro, dado su significado dentro de la traductología, especialmente desde el punto de vista de la teoría de la recepción. La amplia revisión bibliográfica llevada a cabo tiene valor en sí misma, ya que algunos de los títulos reseñados son prácticamente desconocidos (e incluso inaccesibles), ya no para el gran público, sino también para los expertos.

Sara Rovira

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

d'altra banda, comenta els problemes que comporta la traducció al castellà. L'objectiu de Belda ha estat entendre el per què i el com d'aquest tipus de llenguatge a fi de presentar en el llibre criteris que es puguin fer servir a l'hora de triar una possible traducció

i no recórrer directament a l'argument de l'ús, que genera massa equivalències incoherents. El desconeixement dels recursos propis de la llengua per part de professionals i usuaris de la informàtica i Internet provoca una manca d'uniformitat en la traducció de molts termes. Per exemple, *web* ho podem trobar traduït com «red», «telaraña» o «web». Hi ha glossaris d'informàtica publicats que contenen tot tipus d'incoherències i, sovint, no aclareixen els criteris d'equivalència. A més dels problemes de la manca d'uniformitat, aquest desconeixement també fa que moltes traduccions siguin simples calcs semàntics, com ara *client/cliente*.

L'autor, professor titular del departament de Filologia Anglesa de la Universitat d'Alacant, defensa en la introducció del llibre l'enfocament morfològic i critica la relegació a un segon pla de la morfologia en contraposició a d'altres disciplines lingüístiques, com ara la pragmàtica, que sembla que en els últims temps tingui més defensors en força àmbits traductors. En el camp de la informàtica i Internet, en què els termes arriben tan de pressa i amb tanta força que el traductor amb prou feines té temps de fer una proposta de traducció i de defensar-la, el llibre del professor Belda és una eina imprescindible per a conèixer criteris, en aquest cas morfològics, per a traduir la terminologia d'aquesta llengua d'especialitat.

Belda presenta un estudi certament rigorós i exhaustiu de gairebé 300 pàgines dedicades íntegrament als recursos lexicogenèsics, amb exemples concrets de termes en anglès i traduccions al castellà. L'obra està organitzada en cinc capítols, i cadascun s'ocupa d'un recurs lexicogenèsic diferent.

El primer capítol tracta de la composició. En primer lloc, comenta els compostos ortogràfics i els classifica en compostos ortogràfics nominals, compostos ortogràfics adjectivals i compostos ortogràfics verbals. En segon lloc, comenta els compostos neoclàssics. En tercer lloc, presenta els compostos sintagmàtics juxtaposats, els compostos sintagmàtics adjectivals, els

compostos sintagmàtics preposicionals i els compostos multisintagmàtics.

El segon capítol tracta dels diferents processos de la derivació. En primer lloc, analitza la prefixació, subdividida en prefixos de negació, prefixos locatius i temporals, i prefixos intensificadors. En segon lloc, se centra en la sufixació, subdividida en sufixos nominals, sufixos verbals, sufixos adjectivals i les formes especials *-ware* (anglès) i *-tica* (castellà). En tercer lloc, analitza la conversió o derivació zero, com ara (*to space - espaci-ar*), que fa que en castellà calgui introduir canvis o alteracions perquè un terme pugui funcionar amb característiques de dos categories diferents o més. Així, analitza els canvis de substantius > verbs, verbs > substantius, substantius > adjectius, verbs > adjectius, adjectius > substantius, abreviacions > verbs, abreviacions > adjectius, etc. Finalment, comenta la derivació regressiva, com ara, *editor > to edit*.

El tercer capítol està dedicat a l'àmbit de les abreviacions des de tres punts de vista: morfològic, fonològic i sintàctic. Dins de l'aspecte morfològic, estudia les abreviatures simples, els truncaments i les abreviatures complexes. Dins de l'aspecte fonològic, analitza les sigles, els *inicialismes*, els acrònims i altres tipus de formes mixtes. En els aspectes morfosintàctics de les abreviatures, descriu l'ús de les majúscules i els punts, l'accentuació, la formació del plural i el gènere. Finalment, dedica un ampli apartat a les abreviatures utilitzades en els programes de xat i també a les emoticones.

El quart capítol tracta de l'especialització. Concretament, l'especialització nominal, verbal i adjectival. Sobre l'especialització nominal, comenta termes clau, com ara *address, banner, bounce, client, domain, file, frame, host, icon, link, page, port, protocol, server, site, tag, wallpaper* i *window*. Sobre l'especialització verbal, analitza els termes *to back up, to export, to link, to upload / to download, to run / to execute, to save* i *to trash*. Sobre l'especialització adjectival examina termes com *interactive, personal, virtual*, etc. A més, també inclou un apartat

sobre el llenguatge especialitzat procedent del món humà, de l'animal i del menjar.

En el cinquè capítol s'analitzen els preséctics, no tan sols els procedents de l'anglès, com, per exemple, *bookmark* (*marcador*), *banner* (*anuncio*), *buffer* (*memoria intermedia*), *bus* (*canal*), *hacker* (*pirata*), *interface* (*interfaz*), *lag* (*retraso, demora*), *plugin* (*conector, conector*), sinó també termes anglesos procedents d'altres llengües, com ara *cache* (*caché*), *diskette* (*disquete*) i *informatics* (*informática*).

A més de l'ampli ventall de tipus de recursos, per a cada recurs inclou definicions de diferents experts, esquemes sintetitzadors i tot tipus de comentaris i exemples que permeten entendre el recurs. També inclou les traduccions al castellà en aquells casos en què la traducció pot comportar problemes morfològics, com ara la formació de la forma plural quan la interpretació és difícil per la col·locació dels termes (*average access time, tiempo medio de acceso*), quan s'han de buscar les dependències, quan la traducció al castellà necessita la introducció d'elements relacionals (*Internet Service Provider, proveedor de servicios de/para Internet*), etc. També comenta lexemes sinònims quan en castellà no hi ha la mateixa construcció que en anglès, o bé quan aquesta no funciona. Finalment, cal remarcar que

les equivalències que proposa són encertades i molt esteses.

A les conclusions, Belda defensa solucions globals consensuades i no traduccions parcials i aïllades de cada terme. Aquest consens és essencial perquè les solucions siguin correctes i alhora populars, ja que de vegades la RAE emet propostes que no tenen gaire suport, com ara la traducció de *bit* per *bidín*. Així, a partir dels coneixements dels diferents recursos lexicogenèsics utilitzats en la informàtica, experts, traductors, informàtics i terminòlegs podran debatre solucions en grups de treball i establir els mecanismes morfològics més útils i adequats per a cada cas.

Per acabar, direm que el llibre de Belda dóna resposta, des de l'àmbit acadèmic, a un problema urgent i real de la traducció de la informàtica i convida al debat i al consens de tots els agents implicats en aquest tipus de traducció per trobar equivalències adequades. Per tot això, agraïm a l'autor aquesta valuosa contribució, que esperem que arribi ben aviat a tots els professionals de la traducció de la informàtica i Internet.

Olga Torres

Universitat Autònoma de Barcelona
Facultat de Traducció i d'Interpretació

MAYORAL ASENSIO, Roberto

Translating official documents

Manchester: St. Jerome Publishing, 2003. 156 p.

Una de las características que mejor define el mundo de la traducción jurada es su complejidad. Son muchos los que saben de esta complejidad; muchos también, los que la desconocen. Entre todos ellos se pueden encontrar personas que se mueven por la maraña que encarna el mundo de la traducción, o bien, lejos en la materia. Puede ser que, algún día, todos ellos se encuentren en la necesidad de saber algo más de la traducción jurada: qué es exactamente,

quién puede realizarla, cómo se traduce en este contexto, cuánto se cobra, dónde encontrar asesoramiento, cómo se traduce un *affidavit*, si se debería adaptar *bachelor*... Muchas son las preguntas, e infinitas las respuestas.

De la mano de St. Jerome, *Translating official documents* es el arma que Roberto Mayoral ha ideado para dar respuesta a esa multitud de preguntas y muchas más. La mayoría de esas cuestiones probablemente